

Lärarhandledning

Bortvald

Skriven av Jenny Edvardsson

Till dig som lärare

Denna lärarhandledning är framtagen till Angelica Öhrns bok *Bortvald*, illustrerad av Elin Sandström, utgiven av Bokförlaget Opal år 2026.

Tänkt målgrupp är läsare i åldern 9-12 år.

I denna handledning får du först information om författaren, illustratören och boken. Sedan ges förslag på hur du kan arbeta med *Bortvald* före, under och efter läsningen. Sist finns ett avsnitt som visar hur boken kan kopplas samman med grundskoleämnena svenska och svenska som andraspråk.

Jag hoppas att du gillar handledningen och att du känner att den blir ett stöd för dig när du ska arbeta med *Bortvald* tillsammans med dina elever.

Jag som tagit fram handledningen heter Jenny Edvardsson.

Jag är legitimerad lärare i svenska, historia och svenska som andraspråk mot SFI men arbetar numera som lärarutbildare. Skulle du ha några frågor kring innehållet i handledningen får du gärna ta kontakt direkt med mig.

Du hittar mina kontaktuppgifter på www.jennyedvardsson.se

Jenny Edvardsson

Lärare, författare och föreläsare

www.jennyedvardsson.se

Om författaren

Angelica Öhrn debuterade som författare 2017 med ungdomsromanen *Anton och Teitur*, som nominerades till Författarförbundets debutantpris *Slangbellan*. Sedan dess har hon skrivit ett tjugotal böcker i olika genrer; fotboll, hästar, fakta och skräck.

Med sina böcker vill hon, förutom att väcka läslust även väcka tankar om känslor, vänskap och det samhälle som vi lever i.

Angelica Öhrn gör ofta författarbesök på både skolor och bibliotek.

Foto: Elin Heino

Om illustratören

Elin Sandström (född 1988), bor i Stockholm, hon utbildades i illustration på Konstfack och är idag verksam som både illustratör och konstnär. Utöver *Bortvald* av Angelica Öhrn har Elin illustrerat en stor mängd böcker sedan sin debut 2019, bland annat Mats Strandbergs *Pestblommor* och Eva Franz *Hemligheten i Helmersbruk*. Elin Sandströms har själv skrivit och illustrerat boken *Vilse* som utkom 2023.

Foto: Viktor Kurlin

Om boken

Två veckor med pappa. Det var planen. Istället tvingas Lorin åka till ett gammalt stationshus mitt i skogen. Hon förstår inte vad de gör där och mamma förklarar som vanligt ingenting. Samtidigt hör hon märkliga saker. En ångvissla, olika röster och en flickas desperata rop efter någon. Lorin börjar förstå att platsen bär på en historia som sträcker sig långt tillbaka i tiden. Men hur hör allt ihop med henne?

Arbeta med boken – före läsningen

Här ges förslag på några olika uppgifter som du kan använda för att starta upp arbetet med boken.

Inled med bokens titel

Bokens titel är *Bortvald*. Låt eleverna få fundera över detta ord. Vad betyder det egentligen? Vad kan en bok med en sådan titel handla om? Låt eleverna fundera enskilt, sedan i par eller mindre grupp för att avsluta samtalet i helklass.

Skriv till omslagsbilden

Låt eleverna undersöka omslagsbilden. Vad ser de på bilden? Vad kan en bok med en sådan bild handla om? Låt eleverna skriva en kort text, där de berättar vad de tror att boken handlar om.

Presentera magisk realism

Författaren Angelica Öhrn skriver att boken innehåller magisk realism. Det är en genre som eleverna kanske inte känner till sedan tidigare. Presentera gärna denna genre, så att eleverna har en förförståelse med sig in i läsningen. Det som är kännetecknande för genren magisk realism är att övernaturliga inslag blandas med en realistisk och vardaglig verklighet.

Högläs första kapitlet

För att bjuda in eleverna i bokens värld kan du högläsa första kapitlet (det som är skrivet i kursiv stil). Efter högläsningen kan ni samtala om det lästa. Ta hjälp av frågorna som finns i avsnittet "Arbeta med boken" – under läsningen och uppgiften "Kapitelfrågor".

Arbeta med boken – under läsningen

Här ges förslag på några olika uppgifter som du kan använda under läsningen.

Gemensam läsning med lässtopp

Ett sätt att arbeta med boken är att läsa den tillsammans i helklass och dela upp läsningen i lässtopp, där varje stopp är ett visst antal sidor/kapitel som ska vara lästa. Beroende på klassens läsvana kan lässtoppen vara fler eller färre än det förslag som kommer här.

Lässtopp 1: ha läst till sidan 38

Lässtopp 2: ha läst till sidan 58

Lässtopp 3: ha läst till sidan 86

Lässtopp 4: ha läst till sidan 120

Lässtopp 5: ha läst till sidan 165

Lässtopp 6: ha läst till sidan 206

Lässtopp 7: ha läst till sidan 224

Lässtopp 8: ha läst klart boken

Under läsningen kan eleverna få skriva reflektionslogg kring sådant som de vill diskutera med andra.

I slutet av handledningen finns en logg i A4-format att skriva ut..

Vid varje lässtopp får eleverna i grupper diskutera de frågor som de skrivit upp i sina reflektionsloggar.

Kapitelfrågor

Frågorna är kopplade till bokens olika kapitel. Se frågorna som en utgångspunkt. Fyll gärna på med egna.

Inledande kapitel

Vem är kapitlets "jag"?

Vad är en sekretär?

Vad är det "jag" hittar i sekretären?

Varför blir mamman så arg, tror du?

Kapitel fredag (s. 9-18)

Vad får du veta om Lorin?

Hur är relationen mellan Lorin, hennes mamma och pappa?

Hitta exempel från texten.

Varför kan inte Lorin vara med sin pappa på sommarlovet?

Kapitel lördag (s. 21-38)

Både Lorin och hennes mamma verkar vara på dåligt humör.

Hur ser man det i texten?

Varför upplever Lorin att huset känns bekant?

Kapitel söndag (s. 41-58)

Lorin är med om märkliga saker. Hon tycker sig höra någon ropa.

Hon känner röklukt och när hon är på ovanvåningen i Magasinet upplever hon att det är någon mer där. Vad tror du det är som Lorin hör och känner?

Kapitel måndag (s. 61-86)

Gång på gång möter Lorin ekorren. Vad är det ekorren vill, tror du?

Och varför är den inte rädd för Lorin?

Vem är det Lorin möter i det gamla huset?

Hur reagerar Lorin när hon ser att pappas nya fru Nilla inte alls verkar vila?

Kapitel tisdag (s. 89-120)

Vem är Stiina?

På sidan 103 står det om krigsbarn. Vad var det för något?

Stiina pratar om att människor kan ha olika antenner som gör att de kan ta upp olika saker (s. 109). Vad menar hon med det?

Beskriv väntsalen som Stiina och Lorin besöker. Hur ser den ut?

Lorin känner sig bortvald. Vad beror det på?

Kapitel onsdag (s. 123-143)

Stiina vill bo hos sin mormor. Vad tror du det beror på?

Lorin och hennes mamma bråkar. Vad beror det på?

Lorin stänger av sin telefon när pappan ringer. Varför vill hon inte prata med honom?

Kapitel torsdag (s. 145-165)

Vad händer med Lorin på sidan 147-148?

Vad är det för saga som Stiina berättar för Lorin?

Stiina och Lorin bestämmer sig för att hjälpa Stiinas gammelmormor att hitta sin bror. Var ska de börja leta efter ledtrådar och vad hittar de för ledtrådar?

Kapitel fredag (167-189)

Lorin skulle vilja ha en plats på jorden som är hennes egen.

Om du hade fått önska en egen plats, vilken hade det blivit?

På sidan 174 nämns en kvinna. Vad gör kvinnan och vem är hon?

Vad berättar Lorins mamma om Kriistina och hennes bror Risto?

Vad hände med Risto Paronen?

Kapitel lördag (s. 191-206)

Vad får Lorin veta om sin mamma när hon pratar med Marja-Lisa?

Lorin bestämmer sig för att besöka Reine. Varför det?

Vem är Reine egentligen?

Lorin upplever att alla ljuger för henne. Vilka har ljugit och vad har de ljugit om?

Vad berättar Stiina om sin mamma?

Kapitel söndag (209-217)

Lorins morfar berättar för Lorin varför han valde att byta namn och bli svensk. Vad var det som gjorde att han ville bli svenska?

Lorins morfar säger att han är fri. Vad menar han med det?

Kapitel Begravningen (s. 219-224)

Vem är det som ska begravas?

Lorin bestämmer sig för att vara ärlig mot sin pappa. Vad skriver hon till honom?

Kapitel På slutet (227-234)

Lorin ber sin mamma berätta varför hon ljugit om sina föräldrar.

Vilken förklaring ger mamman?

Lorin ska åka till sin pappa. Hur känner hon inför det?

Kapitel Utställningen (s. 237-243)

Varför öppnar inte Lorins morfar när Lorin ringer på hos honom?

Vad är det som händer på sidan 242? Hur tolkar du händelsen?

Arbeta med boken – efter läsningen

Här ges förslag på några olika uppgifter som du kan använda efter läsningen.

Tema för diskussion eller skrivande

De tema som följer kan användas både för diskussion och för skrivande.

Magisk realism

Boken Bortvald kan sägas tillhöra genren magisk realism.

Vilka kännetecken på magisk realism hittar du i boken? Ge exempel.

Bortvald

Att bli bortvald är ett tema i boken. Vem/vilka blir bortvalda i boken?

Hur känner de sig då?

Har du någon gång känt dig bortvald? Hur reagerade du då? Påminner dina känslor om de som exempelvis Lorin har? Förklara och ge exempel.

Ekorren

Ekorren finns med både i bild och text i boken.

- a. Vilken roll spelar ekorren för berättelsen?
- b. Undersök sidorna för kapitel-inledningarna. Hur förändras bilden av ekorren i de olika kapitel-inledningarna?
Hur tolkar du dessa förändringar?

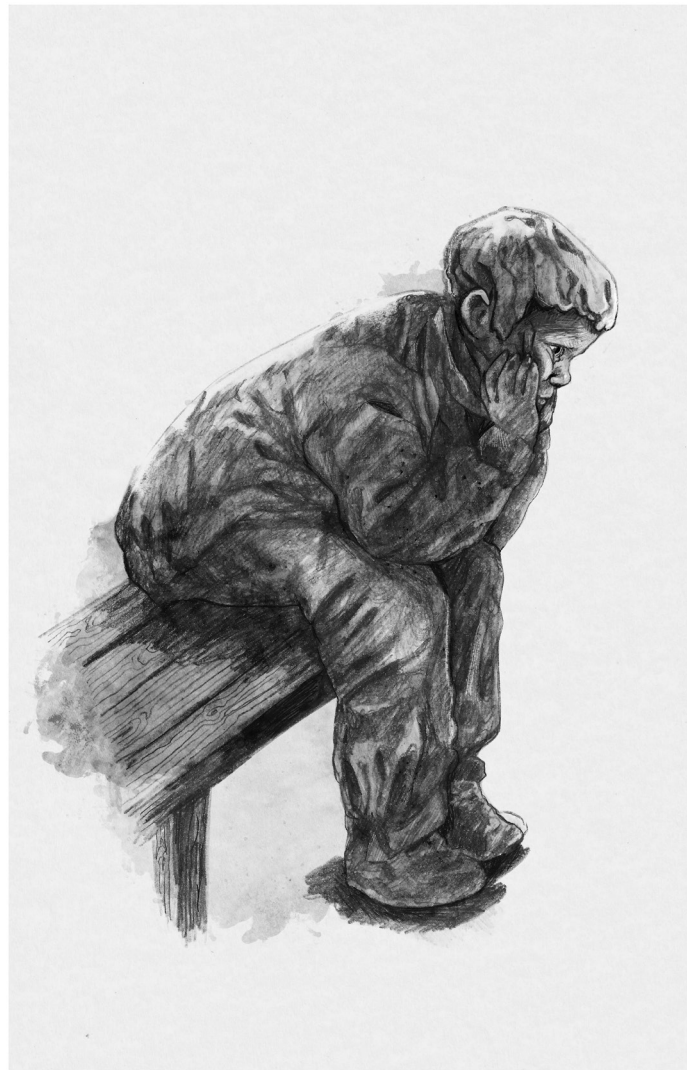
Barnstatyn

I boken finns en staty av ett ensamt barn.

Vilken betydelse har denna staty för berättelsen?

Illustrera utställningen

Boken sista kapitel har titeln *Utställningen*. Låt eleverna härma illustratören Elin Sandströms sätt att teckna och låt dem måla upp sin bild av utställningen.

Kopplingar till ämnena svenska och svenska som andraspråk

Svenska

Centralt innehåll Läsa och skriva, åk 4-6

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.
- Sammanfattning av texter.
- Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsupplevelsen.
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag.

Centralt innehåll Tala, lyssna och samtala, åk 4-6

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.

Centralt innehåll Texter, åk 4-6

- Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

Centralt innehåll Språkbruk, åk 4-6

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska

modeller och stödord.
Svenska som andraspråk

Centralt innehåll Läsa och skriva, åk 4-6

- Gemensam och enskild läsning. Läsrelaterade aktiviteter och strategier för att förstå, avkoda och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.
- Sammanfattning av texter.
- Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsupplevelsen.
- Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag.

Centralt innehåll Tala, lyssna och samtala, åk 4-6

- Strategier för att förstå och göra sig förstådd när det egna svenska språket inte räcker till, exempelvis att be om förtydliganden, omformulera och använda olika språk som resurs.
- Olika former av strukturerade samtal, till exempel dialoger och intervjuer.
- Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser. Användning av sambandsord för att jämföra, motivera och exemplifiera.

Centralt innehåll Texter, åk 4-6

- Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

Texternas ord och uttryck.
Centralt innehåll Språkbruk, åk 4-6

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller och stödord.

Övrig information om *Bortvald*

ISBN: 978-91-7226-935-4

Antal sidor: 240

Utgivningsdatum: 2026-05-12

Utgiven av: Bokförlaget Opal

Läslogg för <i>Bortvald</i> Elevens namn:	I denna spalt skriver du in det citat som du fastnade för och sidnumret som citatet finns på.	I denna spalt skriver du in det citat som du fastnade för och sidnumret som citatet finns på.
Lässtopp 1		
Lässtopp 2		
Lässtopp 3		
Lässtopp 4		
Lässtopp 5		
Lässtopp 6		
Lässtopp 7		
Lässtopp 8		